

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 17/2024, instat contra l'Institut Català de la Salut.

Antecedents

1. En data 12/02/2024, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una reclamació de la Sra. (...) (d'ara endavant, la reclamant), per la presumpta desatenció del dret de supressió de les seves dades personals que havia exercit prèviament davant l'Institut Català de la Salut (ICS). Concretament, en el formulari de reclamació presentat davant d'aquesta Autoritat la reclamant manifestava literalment: "La reclamante solicita se elimine diagnostico esquizofrenia no especificada" i afegia "solicitud supresión diagnostico (16/08/23)."

Juntament amb la reclamació, entre d'altres documents aportava els següents:

- Una sol·licitud d'exercici del dret de cancel·lació, presentat per la reclamant davant de l'ICS, en què demana la cancel·lació del document "esquizofrènia no especificada." Aquesta sol·licitud no conté data de presentació ni tampoc la signatura de la sol·licitant.
- Una resposta de l'ICS, amb data i hora de registre 02/01/2024 a les 10:59:03 hores, núm. d'entrada (...), núm. de sortida 1/2024, i signat per l'adjunta a la direcció de Baix Llobregat Nord en data 21/12/2023. En aquesta resposta, diu literalment (la negreta és de l'APDCAT):

"En referència amb la sol·licitud que va interposar el 16 d'agost de 2023 al CAP Roquetes, relativa a una petició de drets ARCOPOL, en concret de la supressió/cancel·lació d'un diagnòstic, us informem que un cop revisat el cas pels professionals assistencials corresponents i d'acord amb la normativa vigent no es poden eliminar les dades especificades ja que el temps de conservació no s'ha exhaurit.

Aquesta resolució es basa amb l'article 33.1 del Real Decreto 1720/2007, de 21 de desembre, por el que se aprueba el Reglamento de desarrollo de la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de protección de datos de carácter personal, la cancelación no procederá cuando los datos de carácter personal deban ser conservados durante los plazos previstos en las disposiciones aplicables.

Les dades de la història clínica compartida (HC3) no es poden cancel·lar si no han transcorregut els terminis mínims de conservació de la documentació clínica establerts a l'article 12 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernents a la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, sense perjudici dels terminis de conservació que puguin derivar-se d'una altra normativa legal.

Transcorreguts aquests terminis, les dades que es cancel·lin es conservaran bloquejades als efectes d'impedir el seu tractament, excepte per posar-les a disposició de les administracions públiques, jutges i tribunals, per atendre possibles responsabilitats. Aquest mateix criteri és el que s'aplica a les entitats proveïdores del sistema sanitari públic.

Tanmateix, si no esteu d'acord amb el contingut d'aquest escrit, podeu reclamar la tutela de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. (...)."

- Un informe clínic de 10/01/2024, signat per una facultativa del CAP Roquetes. En aquest informe hi ha un apartat anomenat "problemes de salut actius rellevants", en què es relacionen una sèrie de diagnòstics, entre els quals figura "2005 – (F20.9) – Esquizofrènia no especificada."
- Un informe mèdic de 12/12/2012, signat per un facultatiu del centre mèdic "Germanes Hospitalàries (...) [text il·legible]", en què diu literalment: "Paciente afecta de trastorno de personalidad de tipo histriónico. Estable, sin medicación y sin alteración de conducta. Tiene ABS en St. Pere de Ribes (Dra. (...)), por lo que de precisar seguimiento psiquiátrico deberá hacerlo en su CSMA de zona."
- Un informe d'assistència de data 24/04/2001 del centre Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús, Centre de Salut Mental d'Adults, en què el facultatiu diu literalment:

"Se puede considerar que el trastorno clínico esta ya completamente remitido puesto que desde el año 1995 su tratamiento farmacológico consistía en (...), no habiendo necesitado medicación antipsicótica. Su estado actual se centra en quejas de (...). Está en condiciones de acudir a cualquier balneario sin peligro de descompensación, ni tampoco para las demás personas."

2. En data 01/03/2024, la reclamació es va traslladar a l'ICS per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.
3. En data 26/03/2024, l'ICS va presentar la documentació que es detalla a continuació, sense formular cap al·legació:
 - Una sol·licitud d'exercici del dret de cancel·lació presentat per la reclamant davant del CAP Roquetes de l'ICS en data 16/08/2023, amb núm. d'entrada 269/2023. En aquest formulari, demana la cancel·lació d'un diagnòstic de "esquizofrènia no especificada." Aquest document coincideix amb l'aportat per la reclamant.
 - La resposta de l'ICS, amb data i hora de registre 02/01/2024 a les 10:59:03 hores, que també coincideix amb un dels documents aportats per la reclamant.

Fonaments de dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b i 8.2.b de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'article 17 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD), regula el dret de supressió en els termes següents:

“1. El interesado tendrá derecho a obtener sin dilación indebida del responsable del tratamiento la supresión de los datos personales que le conciernan, el cual estará obligado a suprimir sin dilación indebida los datos personales cuando concorra alguna de las circunstancias siguientes:

- a) los datos personales ya no sean necesarios en relación con los fines para los que fueron recogidos o tratados de otro modo;
- b) el interesado retire el consentimiento en que se basa el tratamiento de conformidad con el artículo 6, apartado 1, letra a), o el artículo 9, apartado 2, letra a), y este no se base en otro fundamento jurídico;
- c) el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 1, y no prevalezcan otros motivos legítimos para el tratamiento, o el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 2;
- d) los datos personales hayan sido tratados ilícitamente;
- e) los datos personales deban suprimirse para el cumplimiento de una obligación legal establecida en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento;
- f) los datos personales se hayan obtenido en relación con la oferta de servicios de la sociedad de la información mencionados en el artículo 8, apartado 1.

2. Cuando haya hecho públicos los datos personales y esté obligado, en virtud de lo dispuesto en el apartado 1, a suprimir dichos datos, el responsable del tratamiento, teniendo en cuenta la tecnología disponible y el coste de su aplicación, adoptará medidas razonables, incluidas medidas técnicas, con miras a informar a los responsables que estén tratando los datos personales de la solicitud del interesado de supresión de cualquier enlace a esos datos personales, o cualquier copia o réplica de los mismos.

3. Los apartados 1 y 2 no se aplicarán cuando el tratamiento sea necesario:

- a) para ejercer el derecho a la libertad de expresión e información;
- b) para el cumplimiento de una obligación legal que requiera el tratamiento de datos impuesta por el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento, o para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable;
- c) por razones de interés público en el ámbito de la salud pública de conformidad con el artículo 9, apartado 2, letras h) e i), y apartado 3;
- d) con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, en la medida en que el derecho indicado en el apartado 1 pudiera hacer imposible u obstaculizar gravemente el logro de los objetivos de dicho tratamiento, o
- e) para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones.

Per la seva banda, l'article 15 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), determina el següent, també en relació amb el dret de supressió:

- “1. El derecho de supresión se ejercerá de acuerdo con lo establecido en el artículo 17 del Reglamento (UE) 2016/679.
2. Cuando la supresión derive del ejercicio del derecho de oposición con arreglo al artículo 21.2 del Reglamento (UE) 2016/679, el responsable podrá conservar los datos identificativos del afectado necesarios con el fin de impedir tratamientos futuros para fines de mercadotecnia directa.”

D'altra banda, l'article 32 de l'LOPDGDD regula el deure de bloqueig de les dades suprimides en els termes següents:

- “1. El responsable del tractament està obligat a bloquejar les dades quan en dugui a terme la rectificació o la supressió.
2. El bloqueig de les dades consisteix en la identificació i la reserva d'aquestes, amb l'adopció de mesures tècniques i organitzatives, per impedir-ne el tractament, inclosa la visualització, excepte per a la posada a disposició de les dades als jutges i tribunals, el Ministeri Fiscal o les administracions públiques competents, en particular de les autoritats de protecció de dades, per a l'exigència de possibles responsabilitats derivades del tractament i només pel termini de prescripció d'aquestes.
Transcorregut aquest termini s'han de destruir les dades.
3. Les dades bloquejades no es poden tractar per a cap finalitat diferent de la que assenyala l'apartat anterior. (...)”

En relació amb els drets previstos als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 a 4 de l'article 12 de l'RGPD estableixen el següent:

- “3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.
4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.
(...)”

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

Una vegada exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si l'ICS va resoldre i notificar el dret de supressió exercit per la persona reclamant dins el termini previst per la normativa aplicable. Respecte d'això, consta acreditat per ambdues parts que, en data 16/08/2023, va tenir entrada a l'ICS un escrit de la reclamant mitjançant el qual exercia el dret de supressió de les seves dades personals.

D'acord amb l'article 12.3 de l'RGPD, l'ICS havia de resoldre i notificar la petició d'exercici del dret sol·licitat en el termini màxim d'un mes, a comptar a partir de la data de recepció de la sol·licitud. Cal tenir en compte que, de conformitat amb l'article 21.3.b de l'LPAC i l'article 41.7 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (LRJPCat), el còmput del termini màxim en procediments iniciats a instància de part (com és aquest cas) s'inicia des de la data en què la sol·licitud va tenir entrada en el registre de l'òrgan competent per tramitar-la. Així mateix, el termini màxim ho és per resoldre i notificar (art. 21 LPAC), de manera que abans que finalitzi cal notificar la resolució, o si més no poder acreditar l'intent de notificació (art. 40.4 LPAC).

L'ICS no ha efectuat cap al·legació, si bé aporta la sol·licitud presentada per la reclamant (de data 16/08/2023) i la resposta (amb data de sortida 02/01/2024). Amb això, s'evidencia que va resoldre de manera extemporània, ja que havia transcorregut el termini d'un mes previst a la normativa aplicable (que finalitzava el 16/09/2023).

3. Una vegada assentat l'anterior, escau analitzar el fons de la reclamació, és a dir, si d'acord amb els preceptes transcrits al fonament de dret 2n, és procedent la supressió de del diagnòstic mèdic que va sol·licitar la persona reclamant (antecedent 1è).

Com a punt de partida, cal tenir en compte que l'article 17 de l'RGPD regula el dret de supressió com el dret de l'afectat a obtenir del responsable del tractament la supressió de les dades personals que l'afecten, si hi concorre alguna de les circumstàncies previstes a l'article 17.1 de l'RGPD. El dret de supressió és un dret personalíssim i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals. Per tot això, les limitacions a aquest dret han de ser les mínimes.

Les causes de denegació del dret de supressió les trobem regulades als articles 17.3 i 23.1 de l'RGPD, que disposa que les limitacions han d'estar previstes “a través de mesures legislatives” (art. 23.1 RGPD).

Atès que les dades que són objecte d'exercici del dret de supressió es refereixen a informació clínica, escau fer referència a la normativa sanitària que és d'aplicació. Així, els apartats 4t i 6è de l'article 12 de la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent a la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, en la redacció modificada per la Llei 16/2010, del 3 de juny, de modificació de la Llei

21/2000, estableixen el següent:

“4. De la història clínica s’ha de conservar, juntament amb les dades d’identificació de cada pacient, **com a mínim durant quinze anys des de la data d’alta de cada procés assistencial**, la documentació següent:

- a) Els fulls de consentiment informat.
- b) Els informes d’alta.
- c) Els informes quirúrgics i el registre de part.
- d) Les dades relatives a l’anestèsia.
- e) Els informes d’exploracions complementàries.
- f) Els informes de necròpsia.
- g) Els informes d’anatomia patològica.”

6. La documentació que integra la història clínica no esmentada per l’apartat 4 es pot destruir un cop hagin transcorregut cinc anys des de la data d’alta de cada procés assistencial.”

D’acord amb l’anterior, la petició de la persona sol·licitant de suprimir el diagnòstic mèdic referit a l’antecedent 1è no s’ajusta al que preveu la legislació sanitària, atès que en el moment de presentar la sol·licitud (12/02/2024) no havia transcorregut el temps mínim durant el qual s’ha de conservar la informació. Aquest termini és de quinze anys, pel que fa la documentació que preveu l’apartat quart de l’article 12 de la Llei 21/2000, i de cinc anys, pel que fa la resta d’informació, d’acord amb l’apartat sisè del mateix precepte (“6. La documentació que integra la història clínica no esmentada per l’apartat 4 es pot destruir un cop hagin transcorregut cinc anys des de la data d’alta de cada procés assistencial”).

En aquest sentit, escau ressaltar l’informe aportat per la reclamant, de data 10/01/2024, en què es detallen els “problemes de salut actius rellevants” entre els quals hi ha “2005 – (F20.9) – Esquizofrènia no especificada.” Per tant, d’acord amb la normativa aplicable per a la informació clínica, s’ha de conservar un mínim de 5 anys, la qual cosa comporta la denegació de la supressió de les dades sol·licitada.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Estimar parcialment la reclamació de tutela formulada per la reclamant, atès que l’ICS no va respondre en termini la sol·licitud d’exercici del dret de supressió. Quant al fons, no escau suprimir el diagnòstic referit a l’antecedent 1è, atès que no ha transcorregut el termini de conservació previst per la normativa sanitària i valorada al fonament de dret 4t.
2. Notificar aquesta resolució a l’ICS i a la reclamant.
3. Ordenar que la resolució es publiqui al web de l’Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l’article 17 de la Llei 32/2010, de l’1 d’octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d’acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s’aprova l’Estatut de

l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu les parts interessades poden interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També poden interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per defensar els seus interessos.

La directora,